

Tarih : Nisan 2026

Sayı : 2026(5)
Konu : Türkiye YZ Fırsatları Eylem Planı Taslağı (2026-2030)
Hakkında Görüş ve Öneriler

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Milli Teknoloji ve Yapay Zeka Genel Müdürlüğü, ANKARA

Sayın Genel Müdürüm,

Milli Teknoloji Hamlesi vizyonu doğrultusunda hazırlanan ve ülkemizin yapay zeka alanındaki stratejik yol haritasını belirleyen "Türkiye Yapay Zeka Fırsatları Eylem Planı (2026-2030)" taslağı incelenmiş ve çok başarılı bir çalışma olduğu değerlendirilmiştir. Ülkemizin geleceği için çok önemli olan bu değerli çalışmayı derneğimiz ile de paylaştığınız için teşekkür eder, hazırlayan ekiplerinizi kutlarız.

Yerli elektronik sanayinin temsilcisi olan Türk Elektronik Sanayicileri Derneği (TESİD) olarak; ekosistemin donanım, siber güvenlik ve sürdürülebilirlik boyutlarıyla güçlendirilmesine yönelik dokümana ilave edilmesinin faydalı olacağını düşündüğümüz görüşlerimiz ekte sunulmaktadır.

Hazırlanan görüşlerin, ülkemizin yapay zeka alanındaki rekabetçiliğine katkı sağlamasını temenni eder, tarafımıza verilecek görevleri üstlenmeye hazır olduğumuzu belirtmek isteriz.

Saygılarımızla,

Yaman Tunaoğlu

TESİD Yönetim Kurulu Başkanı

EK: Türkiye Yapay Zeka Fırsatları Eylem Planı (2026-2030) Teknik Değerlendirme Raporu

DERNEK NO: 34-047-075

Yenibosna Merkez Mah. Değirmenbahçe Caddesi, İSTWEST Sitesi, B Blok, Daire 96, 34196 Bahçelievler-İSTANBUL / TÜRKİYE

Tel: +90 (212) 803 88 31, Faks: +90 (212) 803 88 32

tesid@tesid.org.tr

<https://www.tesid.org.tr>

Türkiye Yapay Zeka Fırsatları Eylem Planı (2026-2030) Teknik Değerlendirme Raporu

1. Metodolojik Değerlendirme ve Veri Toplama

- Hazırlık sürecine temel teşkil eden anket çalışmalarının çok değerli olup katılımın artırılması ve güncel verinin korunması adına anketin daha kolay cevaplanabilir bir yapıda periyodik olarak tekrarlanmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

2. Dijital Dönüşüm ve Kurumsal Adaptasyon

- Dijital dönüşüm sürecinin hem şirketler seviyesinde (operasyonel) hem de ürün kapsamında (fonksiyonel) kesintisiz devam ettiği gözlemlenmektedir.
- Yapay zekanın iş yapış biçimlerini daha verimli hale getireceği ve gelecekte piyasaya sürülecek ürünlerin vazgeçilmez birer bileşeni olacağı öngörülmektedir.
- Firmaların yapısal ve teknolojik olarak sürekli bir değişim içerisinde olduğu, bu dinamizmin plana yansıtılmasının kritik önemde olduğu değerlendirilmektedir.

3. Planın Katmanları ve Değişim Yönetimi

- Teknolojideki yapay zeka uygulamalarındaki gelişmelerin hızı dikkate alındığında; plana dahil edilen stratejik katmanlara bir **Değişim Yönetimi** (Change Management) modülünün eklenmesinin, uygulama aşamasındaki esnekliği korumak adına yararlı olabileceği değerlendirilmektedir.

4. Donanım ve Yarı İletken Stratejisi (Fab-less Yaklaşımı)

- Ulusal hesaplama omurgası ve hesaplama portföyü kapsamında; sadece dış tedarike dayalı GPU (Graphics Processing Unit - Grafik İşleme Birimi) erişimi değil, yerli çip tasarım kapasitesini artıracak **Fab-less** (Fabrication-less - Üretim tesisi bulunmayan tasarım odaklı iş modeli) YZ çip tasarımı desteklerinin dahil edilmesinin teknolojik tam bağımsızlık için elzem olduğu değerlendirilmektedir.

5. Uçta Yapay Zeka (Edge AI) ve Sanayide IoT

- Merkezi hesaplama kapasitesinin yanı sıra, verinin üretildiği yerde işlenmesini sağlayan **Edge AI** (Edge Artificial Intelligence - Uç Birim Yapay Zekası) konularının desteklenmesinin elektronik sanayi için öncelikli olduğu değerlendirilmektedir.
- Eylemler arasına, üretim süreçlerini dijitalleştirecek **Endüstriyel IoT** (Industrial Internet of Things - Endüstriyel Nesnelerin İnterneti) ve üretim odaklı veri alanlarının eklenmesinin, reel sektörde benimsemeyi hızlandıracağı düşünülmektedir.

6. Siber Güvenlik ve Güvenilirlik

- Veri paylaşımında güven ve güvenilirlik tesis etmek amacıyla, **Siber Güvenlik** (Cyber Security) olgusunun yapay zeka ekosistemi için hayati önemde olduğunun daha güçlü vurgulanmasının yararlı olacağı değerlendirilmektedir. Siber güvenliğin, model güvenliğinden veri mahremiyetine kadar her aşamada temel bir güven katmanı olarak konumlandırılması gerektiği düşünülmektedir.

7. Yeşil YZ ve Çevresel Sürdürülebilirlik

- Esnek ve düşük karbonlu hesaplama portföyü hedefleri doğrultusunda; **Yeşil YZ** (Green AI) stratejisine **E-atık** (Elektronik Atık) yönetimi ve donanım geri dönüşümü standartlarının getirilmesinin, sürdürülebilir bir teknoloji ekosistemi için katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

8. Kısaltmalar ve Terimler Sözlüğü Önerisi

Dokümanın anlaşılabilirliğini artırmak adına aşağıdaki kısaltmaların tanımlarıyla birlikte sunulması önerilmektedir:

- **GPU (Graphics Processing Unit):** Grafik İşleme Birimi
- **HPC (High Performance Computing):** Yüksek Başarımlı Hesaplama
- **IoT (Internet of Things):** Nesnelerin İnterneti
- **Edge AI (Edge Artificial Intelligence):** Uç Birim Yapay Zekası
- **Fab-less:** Üretim tesisi bulunmayan, tasarım ve geliştirme odaklı yarı iletken iş modeli
- **MLOps (Machine Learning Operations):** Makine Öğrenmesi Operasyonları
- **PoC (Proof of Concept):** Kavram Kanıtlama